

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра основ медицини

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

/ Студеняк І.П./

серпень 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Фізична терапія при постінсультних і
неврологічних станах**

Рівень вищої освіти: третій рівень (доктор філософії)
Галузь знань: 22 Охорона здоров'я
Спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія
Освітня програма: 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
Статус дисципліни: вибіркова
Мова навчання: українська

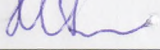
Ужгород 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Фізична терапія при постінсультних і неврологічних станах» для здобувачів ступеня вищої освіти доктор філософії галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія, освітньої програми 227 **«Фізична терапія, ерготерапія»**.

Розробники: Філак Ф.Г. – канд. мед. наук, доцент кафедри основ медицини

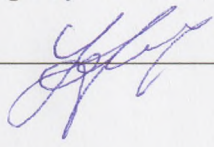
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри основ медицини**

Протокол № 7 від 28 серпня 2020 року

Завідувач кафедри основ медицини (Мелега К. П.)

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 9 від 28 серпня 2020 року

Голова науково-методичної комісії (Ф. Г. Філак)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 7	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 210	1	1
	Семестр:	
	1 – 2 й	1 – 2 й
	Лекції:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4	44	16
аудиторних – 84	Практичні (семінарські):	
самостійної роботи аспіранта – 126	40	8
	Лабораторні:	
	-	-
Вид підсумкового контролю: залік, іспит	Самостійна робота:	
	126	186

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фізична терапія при постінсультних і неврологічних станах» є підготовка фахівців напряму 227 «Фізична терапія, ерготерапія» за освітньо-науковим кваліфікаційним рівнем доктор філософії відповідно до освітньо-наукової програми підготовки спеціалістів вищезазначеного фахового спрямування. Формування системи теоретичних знань, набуття практичних вмінь, навичок використовувати різноманітні засоби фізичної терапії, природні та преформовані лікувальні чинники у реабілітації пацієнтів з різною патологією нервової системи та після нейрохірургічних операцій. Навчити аспірантів диференційованого призначення засобів фізичної реабілітації при захворюваннях і травмах нервової системи на стаціонарному, санаторному і поліклінічному етапах реабілітаційного лікування на основі знання механізмів відновлення і компенсації порушених функцій.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і практичних завдань (ЗК-1)
2. Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК-2)
3. Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні (ЗК-3)
4. Здатність до пошуку, обробки на аналізу інформації з різних джерел (ЗК-4)
5. Здатність представляти наукові результати та вести наукову дискусію державною та іноземною мовою в усній та письмовій формі, володіння науковою термінологією. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-5)
6. Здатність працювати в міжнародному науковому просторі (ЗК-6)
7. Здатність розробляти та управляти науковими проектами та провадити освітню діяльність (ЗК-7)
8. Здатність планувати та здійснювати особистий та професійний розвиток (ЗК-8)
9. Здатність комунікації на фахову тематику з нефхівцями (ЗК-10)

Фахових (спеціальних) компетентностей:

1. Здатність володіти сучасними методами збору інформації для наукового дослідження у фізичній терапії, ерготерапії виокремлення первинних і вторинних джерел, використання технологій (ФК -1)
2. Здатність застосовувати знання, набуті під час попередніх фундаментальних та прикладних досліджень, у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають у фізичній терапії, ерготерапії в Україні та інших країнах (ФК-3)
3. Здатність до використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій і сучасного наукового обладнання у фізичній терапії (ФК-4)
4. Здатність аналізувати отриману наукову інформацію, з метою прогнозування змін, що відбудуться у результаті проведення заходів фізичної терапії, планувати наукові дослідження (ФК-5)
5. Здатність виконувати оригінальні дослідження в фізичній терапії різних груп населення та досягати наукових результатів, які створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних проблем та використання новітніх наукових методів (ФК-6)
6. Здатність розуміти та пояснювати патологічні процеси, які піддаються корекції заходами фізичної терапії, аналізувати особливості впровадження реабілітаційних технологій в процес відновлення функцій, активності та участі в осіб різних вікових, професійних та нозологічних груп (ФК -7)

7. Готовність брати участь у роботі українських і міжнародних дослідницьких колективів для вирішення наукових і науково-освітніх завдань у фізичній терапії (ФК-8)
8. Здатність формулювати дослідницькі питання та розробляти складні дослідницькі проекти на основі проблем, що виникають у практичній професійній діяльності ерготерапевта (ФК- 9)
9. Здатність пропонувати теоретичне обґрунтування практичних підходів ерготерапії, та розробляти нові моделі, процедури та підходи для ерготерапевтичної практики (ФК- 10)
10. Здатність здійснювати та керувати науковими дослідженнями стосовно програм та стратегій втручання, а також оцінки інструментів оцінювання у ерготерапії (ФК- 11)
11. Здатність проводити аналіз результатів наукових досліджень і використовувати їх в науковій, освітній та практичній діяльності та відстоювати їх в наукових дискусіях (ФК- 13)
12. Здатність презентувати результати досліджень на національному та міжнародному рівні (ФК- 14)

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Фізична терапія при постінсультних і неврологічних станах» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньо-наукової програми (ОНП):

- НД 1.1.8 «Анатомія людини»;
- НД 1.1.12 «Фізіологія людини»;
- НД 2.1.3 «Основи ерготерапії»;
- НД 2.1.6 «Діагностика і моніторинг стану здоров'я»;
- НД 2.2.1 «Організація мультидисциплінарної командної роботи»;
- НД 2.1.16 «Основи фізичної терапії».
- НД 2.1.13 Діагностика та програми фізичної терапії при захворюваннях внутрішніх органів;
- Н:Д 2.1.39 «Кінезіотерапія постінсультних хворих».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до ОП вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних *результатів навчання (ПРН)*:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Сучасні передові концептуальні та методологічні знання в галузі фізичної терапії, ерготерапії та суміжних галузей знань.	ПРН 1.1.
Фундаментальні праці провідних зарубіжних вчених та наукових шкіл у галузі дослідження.	ПРН 1.2.
Формулювати мету власного наукового дослідження в контексті світового наукового процесу, усвідомлювати його актуальність і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя.	ПРН 2.1.
Формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження.	ПРН 2.2.
Проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань.	ПРН 2.3.
Формулювати наукову проблему з огляду на стан її наукової розробки та сучасні наукові тенденції.	ПРН 2.5.
Формулювати робочі гіпотези та моделі досліджуваної проблеми.	ПРН 2.6.

Здійснювати моніторинг наукових джерел інформації відносно досліджуваної проблеми.	ПРН 2.8.
Визначати принципи та методи дослідження, використовуючи міждисциплінарні підходи.	ПРН 2.10.

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати: Загальні принципи класифікації захворювань нервової системи. Причини виникнення захворювань та загальні закономірності перебігу при захворюваннях і травмах нервової системи і після нейрохірургічних операцій. Набути професійних знань з фізичної терапії щодо роботи з різними захворюваннями і травмами нервової системи, володіння новітніми реабілітаційними технологіями.	ПРН 1.1 ПРН 2.1.
Розуміння методики проведення реабілітаційних заходів при патологічних станах у неврології. Механізму дії і клініко-фізіологічне обґрунтування застосування фізичних вправ, лікувального масажу, природних та преформованих факторів та інших засобів фізичної терапії з лікувальною й профілактичною метою при різних захворюваннях і травмах нервової системи. Покази і протипокази до використання засобів і методів фізичної реабілітації при різних захворюваннях і травмах у неврології.	ПРН 2.2.
Застосувати: практичні вміння та навички для обстеження неврологічних хворих. Функціональні дослідження та функціональні проби, тестувати загальну й спеціальну фізичну працездатність неврологічних хворих з різними патологічними станами. Програму фізичної реабілітації та методики застосування фізичних вправ при різних нозологічних групах хворих та інвалідів з захворюваннями і травмами нервової системи, з метою функціонального відновлення психофізичної дієздатності пацієнтів.	ПРН 2.3. ПРН 2.10.
Аналізувати результати лабораторних та інструментальних методів діагностики неврологічних хворих. Аналізувати закономірності впливу засобів фізичної терапії на організм людини для формування науково-практичних уявлень про збереження й зміцнення здоров'я з метою зменшення термінів видужання, зниження матеріальних витрат на стаціонарне і санаторно-курортне лікування.	ПРН 2.8.
Здатність студентів до творчого поєднання теоретичних знань і практичних навичок. Визначити можливості вдосконалення науково-методичних підходів до фізичної терапії неврологічних хворих. Здатність до успішного відновлення здоров'я і працездатності населення після перенесених захворювань, таких як інсульт, дитячий церебральний параліч, менінгіт, радикулопатії, травми спинного мозку, травматичні невротії, травми головного мозку. Розробити і виконати комплекс реабілітаційних заходів, оцінити їх курсовий вплив при різних захворюваннях і травмах нервової системи.	ПРН 2.5. ПРН 2.10.
Оцінювання готовності аспірантів до самостійного виконання програми фізичної терапії при різних захворюваннях і травмах нервової системи. Оцінювати правильність виконання комплексу реабілітаційних заходів, оцінити їх одноразовий та курсовий вплив при різних захворюваннях і травмах нервової системи. Використовувати отримані знання в повсякденній роботі з пацієнтами.	ПРН 2.5. ПРН 2.8.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- виконання письмових завдань;
- відповіді на лабораторних заняттях;
- виконання індивідуальних завдань з демонстрацією практичних навичок;
- аналітичні звіти, реферати;
- розв'язування ситуативних задач;
- іспит.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: **виконання письмових завдань, виступи на семінарських заняттях.**

Форма модульного контролю: **відповідь на теоретичні питання, тестування**

Форма підсумкового семестрового контролю: **залік, іспит.**

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок аспірантів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами (табл.5.1).

Таблиця 5.1. Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS

СУМА БАЛІВ за 100-бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Загальна оцінка за один модуль складається з оцінок за результатами поточного модульного контролю та письмового тестування (табл. 5.2, 5.3).

Таблиця 5.2. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Презентаційні матеріали	Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	10	50	100
8	8	8	8	8			

Таблиця 5.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Презентаційні матеріали	Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	10	50	100
8	8	8	8	8			

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	14	40	16	40
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	-	-	-	-
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Презентація	1	10	1	10
Реферат	-	-	-	-
Есе (твір роздум)	-	-	-	-
...	-	-	-	-
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії модульного поточного оцінювання

Модульне поточне оцінювання проводиться під час практичних занять. Оцінка складається з оцінок за відповіді на практичних заняттях (1-10 балів за кожну відповідь), Відповіді на два теоретичні питання (1-5 балів на кожне питання), оцінок за тестовий контроль (1-10 балів), за участь в обговоренні виступів та презентаційних матеріалів (1-10) балів. Максимальна оцінка за модульне поточне оцінювання – 50 балів (табл.5.4).

Таблиця 5.4. Шкала поточного оцінювання модульної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Усна відповідь на лабораторних заняттях	1-10	10
Теоретичні питання (два питання, за кожну правильну відповідь нараховується 5 балів)	1-10	10
Тестовий контроль знань на заняттях (за кожну правильну відповідь нараховується 2 бали)	1-10	10

Презентаційні матеріали	1-10	10
Самостійна робота (за якість конспектів лекцій та виконаних домашніх завдань)	1 -10	10
Разом		50

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль проводиться шляхом аналізу показників поточної успішності та написання письмової модульної контрольної роботи, яка складається з вирішення тестових завдань та теоретичних питань. Оцінювання модульної контрольної роботи проводиться за 50 бальною шкалою: два теоретичні питання по 10 балів, тестові завдання кожне по 3 бали. Пропонується 10 варіантів тестів по 10 питань в кожному варіанті. Всього 100 тестових завдань. На кожне питання дається 5 варіантів відповідей. Правильними можуть бути від одного до 4 відповідей. За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою від 0 до 50 балів. До цієї оцінки додається оцінка за модульне поточне оцінювання від 0 до 50 балів. Разом від 0 до 100 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Іспит є підсумковою формою контролю. Іспит проводиться у формі відповіді на 2 усних питання екзаменаційного білета та письмової відповіді на тести. У кожному варіанті є 10 тестових завдань з правильними та неправильними відповідями. Критеріями оцінювання письмового тестування є кількість правильних відповідей за одним з варіантів тестів. Кожне теоретичне питання оцінюється в 25 балів. Кожна правильна відповідь на запитання тесту оцінюється 5 балами. Оцінку «задовільно», «добре» або «відмінно» отримує аспірант, який набрав суму балів від 60 до 100.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Лекції

Тема 1. Будова нервової системи. Класифікація нервової системи людини. Будова та функції центральної і периферичної нервової системи. Будова головного і спинного мозку людини. Оболонки головного і спинного мозку.

Тема 2. Порушення функцій нервової системи.

Тема 3. Фізична реабілітація при захворюваннях центральної нервової системи. Інсульт. Причини, клінічний перебіг.

Тема 4. Реабілітаційні заходи хворих на інсульт у лікарняний і післялікарняний періоди. Рухові режими.

Тема 5. Поняття Кінезіотерапія. Рухова гімнастика в реабілітації постінсультних хворих. Кінезіотерапія хворих з постінсультними геміпарезами в гострому реабілітаційному періоді і в ранній відновлювальний період.

Практичний курс

Тема 1. Будова нервової системи людини. Класифікація нервової системи людини. Структурна одиниця нервової системи. Аксони і їх значення. Нервовий імпульс і його біологічне значення. Поняття синапсу, його будова і значення. Поняття рефлексу і рецептора,

класифікація. Рефлекторна дуга і її значення. Будова головного мозку людини. Характеристика відділів головного мозку. Оболонки головного мозку людини. Будова та функції лімбічної системи

Тема 2. Порушення функцій нервової системи людини. Рухова функція. Рухова одиниця. Порушення рухової функції. Центральний (спастичний), периферичний (в'ялий) паралічі Порушення чутливості. Вегетативно-трофічні порушення. Порушення вищих коркових порушень.

Тема 3. Інсульт. Причини, клінічний перебіг. Фізична реабілітація хворих на інсульт в ранньому відновлювальному періоді в умовах стаціонару. Завдання реабілітації. Етапи реабілітації хворих на інсульт. Лікувальна фізкультура при розширеному ліжковому режимі 2А і «Б».

Тема 4. Застосування кінезіотерапії в реабілітації постінсультних хворих. Патогенетичні основи кінезіотерапії. Кінезіотерапія хворих з постінсультними геміпарезами в гострому реабілітаційному періоді. Комплекс вправ рухової гімнастики.

Тема 5. Кінезіотерапія хворих з постінсультними геміпарезами в ранній відновлювальний постінсультний період. Комплекс рухової гімнастики у ранній відновлювальний період.

Модульний контроль № 1

Модуль 2.

Лекції

Тема 6. Реабілітаційні заходи та відновлення активних рухів у пізньому відновлювальному періоді. Наслідки перенесеного інсульту. Особливості кінезіотерапії при спастичному стані та інших синдромах у постінсультних хворих.

Тема 7. Реабілітація після складних травм і операцій головного і спинного мозку. Програми реабілітації в лікарняний і післялікарняний періоди.

Тема 8. Фізична терапія при захворюваннях і травмах периферійної нервової системи.

Тема 9. Фізична терапія при окремих захворюваннях нервової системи.

Тема 10. Особливості фізичної терапії хворих при радикулопатіях, невропатіях.

Практичний курс

Тема 6. Реабілітаційні заходи у пізній відновлювальний період. Наслідки перенесеного інсульту: рухові і мовні порушення, бульбарні і псевдобульбарні порушення, постінсультні артропатії, постінсультні когнітивні і емоційно-вольові розлади. Прогностичні фактори відновлення. Відновлення функції опору та координації рухів. Відтворення й формування найважливіших рухових навичок. Кінезотерапія при м'яких парезах і паралічах. Кінезіотерапія при вестибулярному синдромі. Відновлення побутових навичок і елементів самообслуговування. Реабілітаційна програма «Імунна адаптація».

Тема 7. Фізична реабілітація при легкій і середній формі важкості ЧМТ. Комплекси спеціальних вправ. Причини, класифікація, клінічний перебіг, періоди при різних ушкодженнях спинного мозку. Фізична терапія при складних травмах спинного мозку і після оперативного втручання. Засоби фізичної терапії при травмах спинного мозку в лікарняний період. Комплекс спеціальних вправ. Фізична реабілітація хворих з складними травмами спинного мозку і після оперативного втручання в післялікарняний період.

Тема 8. Неврит лицьового нерва, клінічна картина. Засоби реабілітації. Комплекс спеціальних вправ. Ураження плечового сплетіння. Засоби реабілітації.

Тема 9. Менінгіт, особливості клінічного перебігу захворювання. Засоби фізичної реабілітації. Мієліт. Шляхи реабілітації. Програма фізичної реабілітації. Хвороба

Паркінсона, клінічний перебіг. Засоби реабілітації Комплекси вправ лікувальної гімнастики. Міастенія. Клінічна картина. Шляхи реабілітації. Комплекси спеціальних вправ.

Тема 10. Поняття про радикулопатії. Особливості фізичної реабілітації хворих при радикулопатіях. Радикулопатії попереково-крижового сплетіння, шийна і шийно-грудна-радикулопатія. Симптоми. Засоби реабілітації. Комплекс спеціальних вправ. Загальні відомості про периферичні невропатії. Клінічний перебіг. Засоби реабілітації в ранній і пізній відновлювальні періоди. Невропатія променевого нерва, клінічна картина. Шляхи реабілітації. Невропатія ліктьового нерва, клінічний перебіг. Шляхи реабілітації. Невропатія серединного нерва, клінічна картина. Засоби реабілітації.

Модульний контроль № 2

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усьо го	у тому числі				усьо го	у тому числі			
		Л	П	лаб	С.р.		Л	П	ла б	С.р
1	2	3	4	5	7	8				
Модуль 1 Фізична терапія хворих, які перенесли інсульт.										
Тема 1. Будова нервової системи. Класифікація нервової системи людини. Будова головного і спинного мозку людини. Оболонки головного і спинного мозку.	21	4	4		13	21	1	1		19
Тема 2. Порушення функцій нервової системи.	19	4	2		13	21	1	1		19
Тема 3. Фізична реабілітація при захворюваннях центральної нервової системи. Інсульт. Причини, клінічний перебіг.	21	4	4		13	22	2	1		19
Тема 4. Реабілітаційні заходи хворих на інсульт у лікарняний і післялікарняний періоди. Рухові режими.	20	4	4		12	21	2	1		18
Тема 5. Поняття Кінезіотерапія. Рухова гімнастика в реабілітації постінсультних хворих. Кінезіотерапія хворих з постінсультними геміпарезами в гострому реабілітаційному періоді і в ранній відновлювальний період.	22	6	4		12	20	2			18
Модульний контроль 1.	2		2							
Разом за модулем 1	105	22	20		63	105	8	4		93
Модуль 2. Фізична терапія при неврологічних захворюваннях										
Тема 6. Реабілітаційні заходи та відновлення активних рухів у пізньому відновлювальному періоді. Наслідки перенесеного інсульту. Особливості	23	6	4		13	22	2	1		19

кінезіотерапії при спастичному стані та інших синдромах у постінсультних хворих.										
Тема 7. Реабілітація після складних травм і операцій головного і спинного мозку. Програми реабілітації в лікарняний і післялікарняний періоди.	21	4	4		13	22	2	1		19
Тема 8. Фізична терапія при захворюваннях і травмах периферійної нервової системи.	19	4	2		13	21	1	1		19
Тема 9. Фізична терапія при окремих захворюваннях нервової системи.	20	4	4		12	19	1			18
Тема 10. Особливості фізичної терапії хворих при радикулопатіях, невропатіях.	20	4	4		12	21	2	1		18
Модульний контроль 1.	2		2							
Разом за модулем 2	105	22	20		63	105	8	4		93
Разом	210	44	40		126	210	16	8		186

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
Модуль 1.			
1	Будова нервової системи людини. Класифікація нервової системи людини. Структурна одиниця нервової системи. Аксони і їх значення. Нервовий імпульс і його біологічне значення. Поняття синапсу, його будова і значення. Поняття рефлексу і рецептора, класифікація. Рефлекторна дуга і її значення. Будова головного мозку людини. Характеристика відділів головного мозку. Оболонки головного мозку людини. Будова та функції лімбічної системи	4	1
2	Порушення функцій нервової системи людини. Рухова функція. Рухова одиниця. Порушення рухової функції. Центральний (спастичний), периферичний (в'ялий) паралічі Порушення чутливості. Вегетативно-трофічні порушення. Порушення вищих коркових порушень.	2	1
3	Інсульт. Причини, клінічний перебіг. Фізична реабілітація хворих на інсульт в ранньому відновлювальному періоді в умовах стаціонару. Завдання реабілітації. Етапи реабілітації хворих на інсульт. Лікувальна фізкультура при розширеному ліжковому режимі 2А і «Б».	4	1
4	Застосування кінезіотерапії в реабілітації постінсультних хворих. Патогенетичні основи кінезіотерапії. Кінезіотерапія хворих з постінсультними	4	1

	гемипарезами в гострому реабілітаційному періоді. Реабілітаційні заходи в ранній відновлювальний постінсультний період. Комплекс вправ рухової гімнастики.		
5.	Кінезіотерапія хворих з постінсультними гемипарезами в ранній відновлювальний постінсультний період. Комплекс рухової гімнастики у ранній відновлювальний період.	4	
	Модульний контроль 1	2	
	Разом за модулем 1	20	4
6	Реабілітаційні заходи у пізній відновлювальний період. Наслідки перенесеного інсульту: рухові і мовні порушення, бульбарні і псевдобульбарні порушення, постінсультні артропатії, постінсультні когнітивні і емоційно-вольові розлади. Прогностичні фактори відновлення. Відновлення функції опору та координації рухів. Відтворення й формування найважливіших рухових навичок. Кінезіотерапія при м'яких парезах і паралічах. Кінезіотерапія при вестибулярному синдромі. Відновлення побутових навичок і елементів самообслуговування. Реабілітаційна програма «Імунна адаптація».	4	1
7	Фізична реабілітація при легкій і середній формі важкості ЧМТ. Комплекси спеціальних вправ. Причини, класифікація, клінічний перебіг, періоди при різних ушкодженнях спинного мозку. Фізична терапія при складних травмах спинного мозку і після оперативного втручання. Засоби фізичної терапії при травмах спинного мозку в лікарняний період. Комплекс спеціальних вправ. Фізична реабілітація хворих з складними травмами спинного мозку і після оперативного втручання в післялікарняний період.	4	1
8	Неврит лицьового нерва, клінічна картина. Засоби реабілітації. Комплекс спеціальних вправ. Ураження плечового сплетіння. Засоби реабілітації.	2	1
9	Менінгіт, особливості клінічного перебігу захворювання. Засоби фізичної реабілітації. Мієліт. Шляхи реабілітації. Програма фізичної реабілітації. Хвороба Паркінсона, клінічний перебіг. Засоби реабілітації. Комплекси вправ лікувальної гімнастики. Міастенія. Клінічна картина. Шляхи реабілітації. Комплекси спеціальних вправ.	4	
10	Поняття про радикулопатії. Особливості фізичної реабілітації хворих при радикулопатіях. Радикулопатії попереково-крижового сплетіння, шийна і шийно-грудна- радикулопатія. Симптоми. Засоби реабілітації. Комплекс спеціальних вправ. Загальні відомості про периферичні невропатії. Клінічний перебіг. Засоби реабілітації в ранній і пізній відновлювальні періоди. Невропатія променевого нерва, клінічна картина. Шляхи реабілітації. Невропатія ліктьового нерва, клінічний	4	1

	перебіг. Шляхи реабілітації. Невропатія середнього нерва, клінічна картина. Засоби реабілітації.		
Модульний контроль 2		2	
Разом за модулем 2		20	4
Разом		40	8

6.4. Самостійна робота

№ п.п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1.			
1.	Структура та функції нервової системи. Мембранний потенціал спокою. Нервово-м'язове сплетіння. Синапс. Постсинаптична реакція.	9	13
2.	Периферична нервова система. Сенсорний відділ. Автономна нервова система. Симпатична нервова система. Парасимпатична нервова система.	9	13
3.	Сенсорно-рухова інтеграція. Сенсорний імпульс. Руховий контроль. Рефлекторна діяльність. Вищі центри головного мозку. Енграми.	9	13
4.	Комплекс спеціальних лікувальних заходів в клініці нервових хвороб. Вегетативно-трофічні порушення. Порушення вищих нервових (кіркових) функцій. Психічні розлади.	9	13
5.	Будова головного мозку людини. Лобна частка. Сконева,тім'яна і потилична частки. Мозковий інсульт.	9	13
6.	<u>Принципи і стандарти реабілітаційної медицини хворих у періоді відновлення після інсульту.</u> Шкали для оцінки ступеня важкості спастичного та периферичного парезів.	9	13
7.	Травми головного мозку. Реабілітація у віддаленому періоді наслідків черепно-мозкової травми.	9	13
8.	Спинномозкова травма. Засоби реабілітації хворих з переломами спинного мозку. Профілактика ускладнень при травмах спинного мозку.	9	13
9.	Основний алгоритм діагностики форми інсульту. Первинна диференціальна діагностика <u>ішемічного</u> та <u>геморагічного</u> інсульту. Виставлення реабілітаційного діагнозу.	9	13
10.	Алгоритм надання догоспітальної допомоги хворим з ГПМК Показання та протипоказання до госпіталізації хворих з ГПМК Медикаментозне лікування ГПМК на догоспітальному етапі Принципи і стандарти реабілітаційної медицини хворих з різними формами інсульту.	9	13
11.	Фактори ризику інсульту. Визначення форми енцефалопатії та інсульту. Епідеміологія та етіологія інсульту на базі доказовості	9	14
12.	Патогенез різних форм енцефалопатії та інсульту. Класифікація енцефалопатії та інсульту. Скринінг і діагностика інсульту та енцефалопатії. Встановлення функціонального і реабілітаційного діагнозу.	9	14
13.	Загальні відомості про периферичні невропатії. Травматичні ушкодження периферичних нервів. Реабілітаційні заходи в ранньому відновлювальному періоді. Комплекси вправ лікувальної гімнастики.	9	14

14.	Лікарський контроль на догоспітальному етапі в предінсультний період. Клініка різних форм мозкового інсульту. Медикаментозна терапія різних форм енцефалопатії та інсульту Реабілітаційна медицина в неврології (нейрореабілітація).	9	14
	Разом	126	186

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративний метод. Аспіранти здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

Репродуктивний метод. Застосування вивченого на основі зразка, моделі діяльності або загально прийнятих підходів під час семінарських (практичних занять). Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи доцільні джерела й засоби під час лекційних і практичних занять, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, наводить систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Здобувачі ступеня доктор філософії стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Пошуковий, або евристичний метод. Використовується в тій чи іншій мірі у всіх формах навчальних занять та під час індивідуальної чи самостійної роботи аспіранта. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань, в визначених випадках під керівництвом лектора, або на основі наведених прикладів і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі аспіранти на основі роботи над навчально-методичною літературою.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри, наприклад, об'єму та інтенсивності фізичного навантаження, виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук. Такий метод є пріоритетним у самостійній підготовці аспірантів.

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: мультимедійне обладнання;

Програмне забезпечення: робоча програма; електронні варіанти лекцій, презентації лекційного матеріалу, методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять та самостійної роботи.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Баладаян Л. О. Детская неврология / Л. О. Баладаян. – 3-е изд – М. : Медицина, 1984. – 576 с.
2. Воронин Д. М. Проблемы преподавания дисциплины «Физическая реабилитация при заболеваниях нервной системы» / Д. Воронин, А. Звиряка // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2001. – Вип. 2. – С. 166-169.

3. Кадыков А. С. Реабилитация неврологических больных / А. С. Кадыков, Л. А. Черникова, Н. Шахпаронова. – М. : МЕДпресс-информ, 2008. – 560 с.
4. Каптелин А.Ф. Лечебная физическая культура в системе медицинской реабилитации: Руководство для врачей. – М.: 1985.- 428с.
5. Коган О.Г., Найдин В.Л. Медицинская реабилитация в неврологии и нейрохирургии. – М.: 1988. – 286 с.
6. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навч. посібник. – К.: Олімпійська література, 2006. – 196с.
7. Медицинская реабилитация: Руководство для врачей / Под ред. В.А. Епифанова. – М.: МЕДпресс-Информ, 2005. – 328 с.
8. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник для ВУЗів / В. М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 438 с.
9. Фізична реабілітаційна медицина: медична реабілітація ішемічного та геморагічного інсульту / Навчальний посібник і стандарти для лікарів фізичної реабілітаційної медицини і загальної практики, студентів медичних університетів // під загальною ред. проф. В. М. Сокрута. – Краматорськ-Слов'янськ-Тернопіль, «Каштан», 2019. – 245 с.
10. Фізична реабілітація у неврології: Збірник тестів для магістрів /Філак Ф.Г.,Александрович Т.А., Головацький Т.А.. – Ужгород, 2011 – 79 с. (Електронна версія на кафедрі фізичної реабілітації ФЗФВ УжНУ).

Допоміжна література

1. Епифанов В.А. Лечебная физическая культура и спортивная медицина: Учебник. — М.: Медицина, 1999. — 304 с.
2. Зінов'єв О.О., Зінов'єва К.О. Засоби і методи фізичної реабілітації при захворюваннях дитячим церебральним паралічем. – Ужгород.: ТОВВЕТА – Закарпаття, 1999. - 94с.
3. Кочесов В.А. Основы интенсивной реабилитации. Травма позвоночника и спинного мозга. ЭЛБИ - СПб., 2005-128 с.
4. Курако Ю.Л., Вайсфельд Д.Н. Восстановительное лечение в условиях курорта больных перенесших инсульт. – К.: Здоров'я, 1981. – 136с.
5. Медицинская реабилитация : руководство : в 3-х т. / [под ред. В. М. Боголюбова]. – М.; Смоленск: Знак почета, 2007. – Т. 2. – 632 с.
6. Олефиренко В.Т. Водолечение. – 3-е изд.- М.: Медицина, 1986. – 286с.
7. Нил Ф. Гордон Инсульт и двигательная активность. – К.: Олимпийская література, 1996. – 127с.
8. Столярова Л.Г., Ткачова Т.Р. Реабилитация больных с постинсультными двигательными расстройствами. – М.: Медицина, 191.- 216 с
9. Серебряна Л.А. Реабилитация больных с патологией органов пищеварения. – К.: Здоров'я, 1989. – 168с.
10. Справочник по неврологии /Под ред. Е.В. Шмидта – 2-е изд., перераб. И доп. – М.: Медицина, 1981. - 320с.
11. Стрелкова М.И. Физические методы лечения в неврологии: 2-е изд., перераб., и доп.- М.: Медицина, 1991.- 320 с..
12. Семенова К.А. Лечение двигательных расстройств при детском церебральном параличе. – М., 1979.- 88 с.
13. Фізіотерапевтичні та фізіопунктурні методи і їх практичне застосування: Навчально-методичний посібник /Самосюк І.З., Парамончик В.М., Губенко В.П. та ін. – К.: Альтерпрес, 2001. – 316с.

Інформаційні ресурси

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Фізична терапія при постінсультних і неврологічних станах» для аспірантів денної, вечірньої і заочної форми навчання /Ф.Г. Філак. – Ужгород, 2020. (Електронна версія на кафедрі фізичної реабілітації ФЗФВ УжНУ).

2. Конспект лекцій з дисципліни «Фізична терапія при постінсультних і неврологічних станах» (Електронна версія на кафедрі фізичної реабілітації, інфоцентр, сайт електронного навчання ФЗФВ УжНУ).

3. www.kuroft.gov.ua – УкрНДІ медичної реабілітації та курортології.

Додаток 1

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)